

บทคัดย่อ

ชื่อวิทยานิพนธ์ : ปัจจัยที่มีผลต่อระดับความสำเร็จของการดำเนินงานตามโครงการโรงพยาบาล
 สายสัมพันธ์แม่-ลูก : กรณีศึกษามารดาที่มาคลอด ณ โรงพยาบาลสายสัมพันธ์
 แม่-ลูกในจังหวัดสงขลา
 ชื่อผู้เขียน : นางสาวกัญญารัตน์ ไชยกำจร
 ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
 ปีการศึกษา : 2543

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จของการดำเนินงานตามโครงการโรงพยาบาลสายสัมพันธ์แม่-ลูก

2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อระดับความสำเร็จของการดำเนินงานตามโครงการโรงพยาบาลสายสัมพันธ์แม่-ลูก

3. เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานแก่โรงพยาบาลในโครงการโรงพยาบาลสายสัมพันธ์แม่-ลูก และเป็นแนวทางในการวางแผนทางด้านสาธารณสุขเพื่อส่งเสริมสัมพันธภาพระหว่างมารดาและทารก โดยใช้แนวคิดทฤษฎีการเลี้ยงทารกด้วยนมมารดา การส่งเสริมพฤติกรรมเลี้ยงลูกด้วยนมมารดา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลี้ยงดูบุตรด้วยนมมารดา และปัจจัยที่มีผลต่อระดับความสำเร็จเป็นกรอบในการศึกษา ประกอบด้วยตัวแปรอิสระได้แก่ 1. ปัจจัยนำ ซึ่งได้แก่ ความพร้อมด้านร่างกายของมารดา ความพร้อมด้านจิตใจของมารดา ปัจจัยทางด้านประชากรของมารดา 2. ปัจจัยเอื้ออำนวย และ 3. ปัจจัยส่งเสริม ตัวแปรตาม คือ ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานตามโครงการโรงพยาบาลสายสัมพันธ์แม่-ลูก

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา เป็นกลุ่มของมารดาที่มีบุตรอายุ ตั้งแต่ 1 เดือน- 1 ปี ซึ่งนำบุตรมาฉีดวัคซีนที่คลินิกเด็กดีจำนวน 386 คน ณ โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ โรงพยาบาลหาดใหญ่ โรงพยาบาลป่าดงเบขาร์ โดยการสัมภาษณ์และการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม การวิเคราะห์ ข้อมูล โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าเฉลี่ย t-test และ One way analysis of variance หรือ F - test

ผลการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ส่วนใหญ่เป็นครอบครัวเดี่ยว มารดามีอายุอยู่ในช่วงอายุ 21-40 ปี การศึกษาระดับประถมศึกษา มีอาชีพเป็นแม่บ้าน ซึ่งมีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวมากกว่า 6,000 บาท/เดือน พบว่าโดยภาพรวมแล้วระดับความสำเร็จของโครงการโรงพยาบาลสายสัมพันธ์แม่-ลูก ในจังหวัดสงขลาอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 76.9

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับความสำเร็จของโครงการโรงพยาบาลสายสัมพันธ์แม่-ลูก พบว่า โดยภาพรวมความพร้อมทางด้านร่างกาย ความพึงพอใจ ทักษะคิด ระดับความเอาใจใส่ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอยู่ในระดับปานกลาง ระดับความรู้ ความพร้อมทางด้านทรัพยากรต่อการส่งเสริมการเลี้ยงดูบุตรด้วยนมมารดาอยู่ในระดับต่ำ ส่วนระดับความคิดเห็นของบุคคล หรือกลุ่มบุคคลในครอบครัวที่มีผลต่อการเลี้ยงดูบุตรด้วยนมมารดาอยู่ในระดับสูง

1. ปัจจัยนำไม่มีผลต่อระดับความสำเร็จของโครงการโรงพยาบาลสายสัมพันธ์แม่-ลูก ได้แก่ ความพร้อมทางด้านร่างกาย ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะคิด และความพึงพอใจ รวมถึงอาชีพและการศึกษาของมารดา

2. ปัจจัยเอื้ออำนวยที่แตกต่างกัน คือ ทักษะในการเลี้ยงดูด้วยนมมารดา ที่แตกต่างกัน รวมถึงการมีแหล่งบริการทางสาธารณสุข และสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น คลินิก ที่แตกต่างกัน ไม่มีผลต่อระดับความสำเร็จของโครงการโรงพยาบาลสายสัมพันธ์แม่-ลูก แต่การมีทรัพยากรในการส่งเสริมการเลี้ยงดูบุตรมีผลต่อระดับความสำเร็จของการดำเนินงานตามโครงการโรงพยาบาลสายสัมพันธ์แม่-ลูก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ปัจจัยส่งเสริมที่แตกต่างกัน คือ ความคิดเห็นของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล เช่น สมาชิกบุคคลในครอบครัวที่แตกต่างกัน และการได้รับความเอาใจใส่ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อความสำเร็จโครงการโรงพยาบาลสายสัมพันธ์แม่-ลูก

จากผลการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการปฏิบัติการพยาบาลดังนี้ คือ การส่งเสริมบทบาทพยาบาลในการส่งเสริมการเลี้ยงดูด้วยนมมารดาให้เพิ่มขึ้น ส่งเสริมให้คู่สมรสได้มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือสนับสนุนและดูแลมารดาในการเลี้ยงดูด้วยนมแม่ในทางที่ดี ซึ่งจะมีผลทำให้มารดาสามารถเลี้ยงดูด้วยนมแม่ได้ในระยะเวลาที่ยาวนานขึ้น

ABSTRACT

Title of Thesis : The Factors Affecting the Success of the Baby - friendly Hospital Initiative Project : A Case Study of the Mothers Who Laboured Their Children at Baby - friendly Hospital in Songkhla Province

Author : Miss Kanyarat Chaikamjorn

Degree : Master of Arts (Social Development)

Year : 2000

The three main objectives of the study were

1. to find out the level of achievement of the Baby - friendly Hospital Initiative Project,
  2. to identify the factors affecting the success of the project, and
  3. to use the results to set a guideline for the operation of the hospitals under the project
- and to conduct public health planning to improve the relations between mothers and inferece.

The conceptual framework covered the breast - feeding theory, the breast-feeding promotion, the variables influencing the breast-feeding and the factors affecting the success. The independent variables were (1) the leading factors, i.e., the mother's physical readiness, the mother's mental readiness and the mother's demographic variables ; (2) the facilitating factors ; and (3) the promotion factors. The dependent variable was the success of the Baby - friendly Hospital Initiative Project.

The sample group was composed of 386 mothers of infants aged one month to one year who took their children to get vaccinated at Dek Dee Clinic in Songkhlanakharin Hospital, Had Yai Hospital and Padangbesar Hospital. The data were collected by interviewing them and having them fill out a questionnaire. Percentage, frequency, mean and standard deviation were used to describe the data, while t-test and one-way analysis of variance, or F-test, were employed to test the hypotheses.

Findings

Most of the samples were from nucleus families. These mothers were 21 – 40 years old. They completed primary school and were housewives. Their average family income was higher than 6,000 baht a month. As a whole, the success of the Baby - friendly Hospital Initiative Project was found to be at a moderate level (76.9%)

When the factors related to the project's success were considered, it was found that the mother's physical readiness, satisfaction, attitude and the degree of public health officers' attention were all found to be at a moderate level. On the other hand, the mother's knowledge and readiness of resources for breast-feeding promotion were found to be at a low level. However, the individual mothers' and people in their families' attitude toward breast – feeding was found to be at highly positive. Other findings were

1. The leading factors were found to have an impact on the success of the Baby – friendly Hospital Initiative Project. These factors were the mother's physical readiness, knowledge and understanding, attitude, satisfaction, and occupation.

2. The different facilitating factors-that is, breast-feeding skill and the resources for child-raising promotion, such as different hospitals were found to have no effect on the project's success. In contrast, Differences in public health services and facilities, such as clinics, were found to significantly affect the project's success at the 0.05 level.

3. The different promotion factor, including, opinion of the individual mother or the family members, such as husband and degree of the public health officer's attention were found to have no impact on the project's success.

It was recommended that more emphasis be put on the role of nurses in breast-feeding promotion. The husbands should be encouraged to give morale support to and to look after the breast-feeding mothers, which would result in prolonging the mother's breast-feeding practice.